

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Mevrouw ÉLÉONORE SIMONET

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :

Minister van Zelfstandigen

Datum : Maart 2026
Bijlage(n) :

Betreft : **Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) betreffende een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van diverse koninklijke besluiten met het oog op het mogelijk maken voor zelfstandige werknemers en meewerkende echtgenoten om bepaalde activiteiten uit te oefenen tijdens de moederschapsrust, het adoptieverlof, het pleegouderverlof en de periode gedekt door een vaderschaps- en geboortevergoeding**

Mevrouw de Minister,

De Hoge Raad voor Vrijwilligers dankt u voor uw vraag van 9 maart 2026 en bezorgt u hieronder zijn advies.

Het aan de HRV voorgelegd koninklijk besluit

Het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat de rechthebbende, vanaf de vijftiende dag te rekenen vanaf de dag van de bevalling, activiteiten kan uitoefenen zoals vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers of diverse politieke mandaten.

Deze activiteiten kunnen eveneens worden uitgeoefend tijdens een adoptieverlof, een pleegouderverlof of gedurende een periode die wordt gedekt door een vaderschaps- en geboortevergoeding.

In het kader van de uitoefening van vrijwilligerswerk wordt voorafgaandelijk een attest van de organisatie waarbij de rechthebbende het vrijwilligerswerk verricht, als verantwoordingsstuk overgemaakt aan de verzekeringsinstelling.

Context

Naar aanleiding van een parlementair initiatief werden gelijkaardige maatregelen reeds ingevoerd in de uitkeringsverzekering van loontrekkenden bij de wet van 11 februari 2026 tot wijziging van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, met het oog op het mogelijk maken van de uitoefening van bepaalde activiteiten tijdens de moederschapsrust.

Het uitbreiden van de mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen

De HRV verheugt zich over deze uitbreiding van de mogelijkheden om vrijwilligerswerk te verrichten, met name tijdens het moederschapsverlof, wat één van zijn lang gekoesterde eisen is.

De HRV brengt een **positief advies uit over de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te verrichten vanaf de vijftiende dag te rekenen vanaf de dag van de bevalling en tijdens een adoptieverlof, een pleegouderverlof of gedurende een periode die wordt gedekt door een vaderschaps- en geboortevergoeding.**

Noodzaak van een voorafgaand attest van de organisatie overgemaakt aan de verzekeringsinstelling

De HRV is van oordeel dat deze formaliteit een belemmering vormt voor de uitoefening van vrijwilligerswerk en geen toegevoegde waarde heeft.

Ter vergelijking herinnert de HRV eraan dat, ter concretisering van de ambities van de federale regering inzake administratieve vereenvoudiging, in december 2025 een Federaal Actieplan voor Administratieve Vereenvoudiging werd opgesteld. Eén van de prioritaire maatregelen van dit plan (gecoördineerd door de FOD BOSA) betreft de afschaffing van de verplichting voor werklozen en bruggepensioneerden die een uitkering van de RVA ontvangen om vrijwilligersactiviteiten aan te geven bij de RVA.

De HRV **brengt bijgevolg een negatief advies uit over dit aspect van het ontwerp van koninklijk besluit, evenals over het gelijkaardige artikel betreffende de loontrekkenden in de wet van 11 februari 2026** tot wijziging van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde de uitoefening van bepaalde activiteiten tijdens de moederschapsrust toe te staan.

Preambule van het ontwerp van koninklijk besluit

Artikel 22bis van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers bepaalt dat: *"Behoudens in geval van hoogdringendheid, legt de minister van Sociale Zaken of elke andere minister elk voorontwerp van wet of ontwerp van organiek of reglementair besluit dat ertoe strekt de wetgeving of regelgeving inzake vrijwilligerswerk te wijzigen of dat een impact kan hebben op het vrijwilligerswerk in België, voor advies voor aan de Raad."*

Het advies van de HRV is dus een verplichte voorafgaande formaliteit en de preambule van het koninklijk besluit dient dan ook de vermelding te bevatten: "Gelet op het advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers van ...", zoals dit reeds het geval is voor de andere raden die worden geraadpleegd. Het advies van de HRV dient bovendien te worden opgenomen in het dossier dat aan de Raad van State wordt overgemaakt.

Namens de Hoge Raad van Vrijwilligers stuur ik u mijn hartelijke groeten.

De Voorzitter,

Bernard HUBIEN